

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 115/2022-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. marca 2022 prerokoval námietku zaujatosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Henrietou Danišovou, Janka Alexyho 7, Bratislava, podanú vo veci vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 2899/2020 proti sudcom Ústavného súdu Slovenskej republiky Martinovi Vernarskému, Robertovi Šorlovi a Petrovi Strakovi a takto

r o z h o d o l :

1. Sudcovia III. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky Martin Vernarský, Robert Šorl a Peter Straka **nie sú vylúčení** z konania a rozhodovania vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 2899/2020.
2. Toto uznesenie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia Ústavným súdom Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a námietka zaujatosti

1. Ústavný súd vedie pod sp. zn. Rvp 2899/2020 konanie o ústavnej sťažnosti sťažovateľky vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 14 ods. 1, čl. 16 ods. 1, 2, čl. 17 ods. 1, čl. 19 ods. 1, 2 a 3 a čl. 22 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 9 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb v súvislosti so spracovaním osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov s poukazom na čl. 16 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie uznesením Okresnej prokuratúry Bratislava IV (ďalej len „porušovateľ“) č. k. 1 Pn 414/20/1104-10 z 21. októbra 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) a konaním, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia. Vec bola pridelená sudcovi spravodajcovi Martinovi Vernarskému, ktorý je členom III. senátu ústavného súdu.
2. Podaním zo 4. mája 2021 sťažovateľka namietla zaujatosť všetkých členov III. senátu ústavného súdu, a to sudcu spravodajcu Martina Vernarského, sudcu Roberta Šorla a predsedu senátu Petra Straku, konajúcich vo veci sťažovateľky vedenej pod sp. zn. Rvp 2899/2020. Predmetným podaním sťažovateľka namieta zaujatosť konajúcich sudcov aj vo veciach vedených pod sp. zn. Rvp 5/2021

a Rvp 860/2020, ktoré boli právoplatne meritórne rozhodnuté ešte pred podaním námietky zaujatosti.

3. Zaujatosť členov III. senátu sťažovateľka odvádza od ich pomeru k nej, porušovateľovi, ako aj veci. Pomer k svojej osobe vidí v ich nezákonnom spôsobe rozhodovania, ako aj v osobe sudcu Roberta Šorla, ktorý pôsobil ako predseda Okresného súdu Prievidza. Pomer k porušovateľovi, konkrétne k prokurátorovi [REDAKOVANÉ] a vyšetrovateľovi [REDAKOVANÉ], ktorí rozhodovali o ňou podanom trestnom oznámení, ktoré bolo predmetom uznesenia ústavného súdu č. k. III. ÚS 253/2021-98 z 30. marca 2021, namieta z dôvodu nevyhovenia predmetnej ústavnej sťažnosti a pomer k veci vidí v spôsobe rozhodovania namietaných sudcov o sťažovateľkiných ústavných sťažnostiach vedených pod sp. zn. III. ÚS 253/2021 a III. ÚS 252/2021. Tieto rozhodnutia, ako aj postup namietaných sudcov označuje ako v rozpore so zákonom, nedostatočne odôvodnené a založené na nepravdivých skutočnostiach zasahujúcich do ľudskej dôstojnosti, cti a súkromia sťažovateľky. Sťažovateľka okrem toho uvádza aj mnoho ďalších okolností súvisiacich s jej podanou ústavnou sťažnosťou, resp. inými ňou podanými ústavnými sťažnosťami, označuje mená lekárov, na ktorých podala trestné oznámenie, spomína švagra [REDAKOVANÉ] pochádzajúceho z [REDAKOVANÉ] a dcéru [REDAKOVANÉ].

4. K námietke zaujatosti sa vyjadril sudca spravodajca Martin Vernarský, ktorý uviedol, že sťažovateľku ani osoby označené v jej podaní nepozná, zároveň vylúčil akýkoľvek pomer k veci, účastníkom konania, zúčastnenej osobe a ich zástupcom.

5. Predseda senátu Peter Straka k námietke zaujatosti uviedol, že v personálnej, ako ani vo vecnej rovine tu neexistuje žiadny vzťah, ktorý by ho mal vylučovať z rozhodovania o veci sťažovateľky.

6. Sudca ústavného súdu Robert Šorl ako člen III. senátu ústavného súdu k podanej námietke zaujatosti uviedol, že sťažovateľku ani žiadne iné osoby uvedené v jej námietke zaujatosti nepozná, v sťažovateľkou uvedených konaniach rozhodoval ako člen III. senátu a k veci, účastníkom konania, zúčastnenej osobe ani ich zástupcom žiaden pomer nemá.

7. Pokynom predsedu ústavného súdu zo 16. februára 2022 bola námietka zaujatosti v súlade s čl. IV bodom 1 písm. d) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2022 do 31. decembra 2022 (ďalej len „rozvrh práce ústavného súdu“) pridelená na rozhodnutie podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) do štvrtého senátu ústavného súdu oprávneného na rozhodnutie, ak ide o sudcov tretieho senátu.

8. V súlade s čl. II bodom 3 rozvrhu práce ústavného súdu o námietke zaujatosti sťažovateľky smerujúcej proti členom III. senátu ústavného súdu rozhodoval štvrtý senát ústavného súdu v zložení Ladislav Dudiš – predseda senátu a sudcovia Ivan Fiačan a Libor Duľa (ďalej len „námietkový senát“).

II.

Relevantná právna úprava

9. Podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, zúčastnenej

osobe alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu ústavného súdu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu ústavného súdu v konaní o prerokúvanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach na ústavnom súde.

Podľa § 49 ods. 2 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci aj vtedy, ak bol v tej istej veci činný pri výkone inej funkcie alebo povolania, než je funkcia sudcu ústavného súdu.

Podľa § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde dôvody vylúčenia podľa odseku 1 alebo odseku 2 oznámi sudca ústavného súdu bezodkladne predsedovi ústavného súdu.

Podľa § 50 ods. 1 prvej vety zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu môže sám vyhlásiť svoju zaujatosť vo veci; musí tak urobiť písomne bezodkladne a uviesť jej dôvody.

Podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodovanie v senáte ústavného súdu, o vylúčení sudcu ústavného súdu rozhoduje iný senát ústavného súdu určený rozvrhom práce.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

10. Ústavný súd na úvod zdôrazňuje, že nestrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti) a osobného pomeru. V judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), na ktorú nadväzuje aj judikatúra ústavného súdu, sa rozlišuje nestrannosť subjektívna a nestrannosť objektívna. Subjektívne chápanie nestrannosti je posudzovaním správania súdu (sudcu). Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je dokázaný opak, čo však je zriedkavý prípad. Nestrannosť z hľadiska správania sudcu je vlastne nedostatok subjektívnej nezaujatosti, o ktorom svedčí správanie sudcu. Objektívna nestrannosť sa naproti tomu neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Podľa názoru ESLP objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prerokúvanej veci a účastníkom konania. Rozhodujúcim prvkom rozhodovania o zaujatosti zákonného sudcu je to, či obava účastníka konania (jeho právneho zástupcu) je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že naznačujú nedostatok nestrannosti súdu (rozsudok ESLP vo veci Pullar v. Spojené kráľovstvo).

11. Námietkový senát ústavného súdu po preskúmaní dôvodov uvedených sťažovateľkou v podanej námietke zaujatosti dospel k záveru, že nie sú splnené zákonné podmienky podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde na vylúčenie namietaných sudcov III. senátu ústavného súdu Martina Vernarského, Roberta Šorla a predsedu senátu Petra Straku z prejednávania a rozhodovania ústavnej sťažnosti sťažovateľky.

12. Vychádzajúc z poslednej vety § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ako aj z ustálenej judikatúry najvyšších súdnych inštancií (napr. IV. ÚS 71/2013, IV. ÚS 28/2020 či II. ÚS 219/2020 alebo rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené pod R 47/1998 či jeho uznesenie

sp. zn. 5 Ndz 8/2011), ústavný súd pripomína, že dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú (i) v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti v inej veci nesúvisiacej s prerokovávanou vecou, hoci toho istého účastníka (porov. § 49 ods. 3 Civilného sporového poriadku, ako aj § 87 ods. 3 Správneho súdneho poriadku), alebo (ii) ktoré spočívajú v rozhodovacej činnosti sudcu v minulosti v inej verejnej funkcii (resp. v rámci iného orgánu verejnej moci) v nesúvisiacich veciach, hoci toho istého účastníka (porov. § 31 ods. 2 Trestného poriadku *a contrario*).

13. Zákon teda výslovne vylučuje, aby dôvodom na vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci boli okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu. Postupom sa rozumejú procesné úkony sudcu vrátane rozhodnutí, a to aj vo veci samej. V postupe sudcu pri prejednávaní konkrétnej veci sa prejavuje samotný výkon súdnictva, preto tieto okolnosti nemôžu byť samy osebe dôvodom zaujatosti sudcu.

14. Zákon tiež vylučuje, aby dôvod pochybnosti o sudcovej nezaujatosti bol spájaný s jeho rozhodovacou činnosťou. Zohľadňuje súdnu prax, ktorá bola konštantná v prípadoch, keď sudca v inej obdobnej veci rozhodol spôsobom, s ktorým účastník nesúhlasil, resp. opakovane bol ten istý účastník v rôznych veciach neúspešný.

15. Ústavný súd k uvedenému ďalej pripomína, že súčasťou práva účastníka konania na nestranný súd nie je právo na „vyhovujúci“ procesný postup súdu ani právo na „vyhovujúce“ rozhodnutie súdu. Samotný postup sudcu vo veci (hoci aj priečiaci sa predstavám účastníkov konania) preto nie je bez ďalšieho skutočnosťou, ktorá by zakladala nedostatok jeho nestrannosti.

16. Vo vzťahu k „okolnostiam, ktoré spočívajú v rozhodovaní sudcu ústavného súdu v iných veciach na ústavnom súde“, je potrebné konštatovať, že ani názor sudcu ústavného súdu na určitú otázku vyabstrahovaný z rozhodnutí (alebo oponujúcich stanovísk) v iných veciach neznamená, že sudca ústavného súdu je v ďalšej „obdobnej“ veci zaujatý. Konkrétny záverečný postoj sudcu ústavného súdu v skoršej veci bol kombináciou jeho všeobecného právneho názoru a konkrétnych skutkových a právnych okolností prípadu. Skutočnosť, že v ďalšom konaní bude pri podobných skutkových a právnych okolnostiach jeho postoj (hlasovanie) rovnaký, nie je (objektívne vzaté) problémom, ale, práve naopak, je v súlade s požiadavkou predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, a tým aj s princípom právnej istoty. Subjektívne vzaté, tento výsledok nemusí byť v súlade s očakávaním účastníka konania. Očakávanie priaznivého rozhodnutia za akýchkoľvek okolností však nie je legitímnym očakávaním.

17. V intenciách už uvedeného ústavný súd odkazuje, že sa rovnako ako ESLP aj v tejto veci pri posudzovaní zaujatosti snažil rekonštruovať stav mysle sudcu [„*state of mind*“; VAN DIJK, P. Article 6 § 1 of the Convention and the concept of „objective impartiality“. In: MAHONEY, P., MATSCHER, F., PETZOLD, H., WILDHABER, L. (eds.) *Protecting Human Rights: The European Perspective. Studies in memory of Rolv Ryssdal*. 2. Edition. Köln : Carl Heymanns Verlag, 2000, s. 1503.], a to z hľadiska subjektívneho, ako aj z hľadiska objektívneho, pričom sa zvlášť zamýšľal nad situáciou, či posudzovaný sudca bol viackrát angažovaný v posudzovaní určitej veci (citované dielo van Dijka, s. 1503; z doterajšej judikatúry možno vyvodiť, že do rámca skutočností spochybňujúcich nestrannosť súdu, resp. sudcu z objektívneho hľadiska patria predovšetkým rôzne prípady inkompatibility, teda situácie, keď sudca rozhodujúci o veci mal s ňou do činenia predtým, resp. v skoršej fáze v inom postavení), a to v najširšom možnom slova zmysle.

Ani v tejto rovine ústavný súd nevidel zaujatosť alebo porušenie príkazu nestrannosti, resp. nezaujatosti na strane sudcov Martina Vernarského, Roberta Šorla a Petra Straku.

18. Sťažovateľka okrem svojej nespokojnosti s konkrétnymi rozhodnutiami III. senátu v iných jej ústavných sťažnostiach, ktoré boli odmietnuté, ďalšie relevantné námietky vo vzťahu k dotknutým sudcom III. senátu ústavného súdu neuviedla, sudcovia zároveň vylúčili, že by ňou označené osoby poznali, ona sama neuviedla, aký konkrétny vzťah mali mať k týmto osobám dotknutí sudcovia. Ústavný súd vzhľadom na skutkový a právny stav veci neidentifikoval žiadne okolnosti svedčiace o tom, že by namietaní sudcovia mali akýkoľvek pomer k osobe sťažovateľky, jej právnej zástupkyňi alebo k samotnej veci, resp. porušovateľovi.

19. Námietkový senát ústavného súdu po posúdení tvrdených dôvodov zaujatosti konštatuje, že v danej veci nie sú splnené zákonné podmienky § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde na vylúčenie sudcov Martina Vernarského, Roberta Šorla a Petra Straku z prejednávania a rozhodovania veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 2899/2020, a preto rozhodol o ich nevylúčení, ako to je uvedené vo výroku 1 tohto uznesenia.

20. Podľa § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodnutie ústavného súdu nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania pred ústavným súdom, ak tento zákon v § 83, § 90, § 100, § 108, § 150, § 168, § 175 alebo § 179 neustanovuje inak alebo ak nevyplýva iné z rozhodnutia ústavného súdu.

21. Ústavný súd v záujme rýchlosti a plynulosti konania rozhodol podľa § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde tak, že toto uznesenie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia ústavným súdom (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. marca 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu